

*Kształtowanie gotowości do nauki
czytania i pisania dzieci w wieku
przedszkolnym.*

*Program oparty na metodzie
odmiennej dr Ireny Majchrzak-
wprowadzenie dzieci w świat
pisma.*

*Program własny
„Literowa Zabawa”*

„Czytanie jest wspaniałym ćwiczeniem niezależności umysłu w każdym wieku”
I.Majchrzak

Spis treści:

Wstęp

Rozdział I

Symbole i oznaczenia wokół dziecka

Rozdział II

„Literowe fantazje”- osvajanie z kształtem

Rozdział III

„Zbiór imion- wizytówki”

Rozdział IV

„Imieniny literki z kalendarza imion”

Rozdział IV

Sylaby i wyrazy

WSTĘP:

Nauka czytania jest jedną z podstawowych umiejętności gwarantujących dziecku sukces w szkole.

„Dobrze wiadomo, że nauka pisma bywa źródłem cierpienia wielu dzieci, a również ich nauczycieli. Gdy spotkanie z pismem skojarzy się z cierpieniem, upokorzeniem, z brakiem wiary w siebie, i ze zniecierpliwieniem dorosłych, to biada dziecku.”- pisze w swojej książce dr I. Majchrzak.

Jedne dzieci bardzo szybko przyswajają wiadomości, zdobywają nowe umiejętności, inne zaś napotykać na duże trudności w opanowaniu nawet prostych czynności.

Aby dziecko mogło wejść bez wysiłku w świat pisma musi mieć częsty kontakt ze słowem pisanym. Im większe nasycenie słowem pisanym, tym łatwiej dziecku odkryć świat pisma.

W dzisiejszych czasach małe dzieci poznając świat napotykać na symbole, wyrazy na reklamach sklepowych, autobusach, przystankach, dworcach. Wiek ten charakteryzuje ciekawość otaczającego świata pełnego reklam.

W celu zaspokojenia ciekawości dzieci, które można wykorzystać, ukierunkowałam postanowiłam napisać program własny pt: „Literowa zabawa”. Program ten poprzez różnorodne ćwiczenia, gry i zabawy ma w sposób przyjemny wprowadzić dziecko w świat pisma. Punktem wyjścia do napisania programu są słowa dr Ireny Majchrzak iż: **„Każde dziecko w sposób emocjonalny związane jest ze swoim imieniem, które stanowi jego tożsamość.** Dzieci szybko przyswajają sobie litery, kojarzą je z imionami swoich kolegów i doświadczają iż imiona można wyrazić za pomocą liter (imiona mogą być „napisane” i „przeczytane”).

Celem programu jest kształtowanie w dzieciach przedszkolnych gotowości do nauki czytania i pisanie w sposób przyjemny, tak aby dziecko nie odczuło, że się uczy, ale będzie się bezstresowo bawić i jednocześnie będzie dumne z siebie, że tak wiele potrafi.

Rozdział I

Symbole i oznaczenia wokół dziecka

W codziennym życiu nieustannie spotykamy się z różnymi symbolami przedstawianymi w sposób graficzny. Dziecko nie ma możliwości aby się z nimi nie zetknąć, spotkać. Dzieci są chłonne wiedzy, zadawajom wiele pytań i szukają odpowiedzi. W życiu dzieci znak, sygnał, symbol odgrywa już od dawna istotną rolę w ich zabawach tematycznych, kiedy łyżeczkę symbolizuje np.: patyk, ołówek, pieniądze zastąpione są kamyczkami, guzikami. Umowność tych znaków nie sprawia dzieciom najmniejszych trudności, a przecież jest to właśnie symbolizowanie treści realnych. W przedszkolu wprowadzamy znaki graficzne w wielu różnorodnych grach np:(znaki drogowe). Znaki te można również składać z rozsypanych części. Symbole są systemem porozumiewania się, w którym słowa przedstawione są w postaci rysunku. Te rysunki (symbole) są graficzną ilustracją znaczenia (treści, sensu) danego słowa. Każdego dnia spotykamy na drodze różne znaki takie jak:

- przystanek autobusowy
- TAXI
- toalety (damska, męska)
- Poczta Polska
- PKP
- PKS
- Szpital
- Znaki drogowe
- Parking itd...

Ze znaków korzystają dziś wszyscy ludzie zarówno dzieci jak i dorośli, kierowcy i piesi, po to aby orientować się i komunikować.

W dzisiejszych czasach, na każdym kroku znajdują się jakieś symbole, znaki, oznaczenia. W mojej grupie stosuje czynności dyżurnych *na tablicy dyżurów* gdzie oznaczam umownymi znakami symbolizującymi dany dyżur:

- zmiotka i szufelka- zamiatanie sali
- zabawki(samochód, lalka)- sprzątanie sali
- zeszyt i kredki - dyżur przy stoliczkach
- książki- dyżur w bibliotece przedszkolnej
- kran - dyżur w toalecie
- talerzyk i kubek- dyżur podczas spożywania posiłków

A więc dziecko rozumie sens informacji podanych w formie uproszczonych rysunków, oznaczeń, symboli.

A - dołączam -pomoce dydaktyczne dla nauczycieli

Rozdział II

„Literowe fantazje”- oswajanie z kształtem.

Litery wprowadzane są zgodnie z tematyką zajęć wg przewodnika metodycznego. Nauczycielka prezentuje kolejno litery alfabetu, charakteryzując je pod względem podobieństw do różnych przedmiotów, zwierząt, roślin itd... Zadaniem dzieci jest również wyszukanie podobieństw, skojarzeń do danej litery. Dzieci w czasie zabawy rysują prezentowane litery ręką w powietrzu, układają litery z różnych elementów np. kasztany, żołądźce, klocki, kredki, patyczki. Dzieci otrzymują karty pracy z omawianą literą. Zadaniem dzieci jest zaznaczenie na czerwono (rysowanie po śladzie) literki a następnie dorysowanie jakiś elementów, części tak aby powstała jakaś rzecz wymyślona przez dziecko. Taki sposób wprowadzania liter ma charakter zabawy, ćwiczy sprawność manualną, wyobraźnię dziecka, fantazję i twórcze myślenie.

Nauczycielka po każdej omówionej literce przypina na gazetce litery alfabetu w celu oswajania dzieci z wyglądem liter

B- karty pracy

Litera A a- wygląda jak drabina-literą A zaznacz na czerwono, dorysuj szczeble drabiny

Litera K k- wygląda jak motyl- literę K zaznacz na czerwono, dorysuj brakujące części

Litera I i- wygląda jak igła- literę I zaznacz na czerwono, dorysuj nitkę do igły

Litera C c- wygląda jak rogal- literę C zaznacz na czerwono, dorysuj trzy rogale

Litera B b- wygląda jak bałwan przecięty na pół- literę B zaznacz na czerwono, dorysuj brakujące części

Litera R r- wygląda jak żaba- literę R zaznacz na czerwono, dorysuj brakujące części

Litera ł ł- wygląda jak łódka- literę ł zaznacz na czerwono, dorysuj brakujące części

Litera M m- wygląda jak korona- literę M zaznacz na czerwono, dorysuj brakujące części

Litera L l- wygląda jak hulajnoga- literę L zaznacz na czerwono dorysuj brakujące części

Litera P p- wygląda jak okrągły lizak na patyku przecięty na pół- literę P zaznacz na czerwono, dorysuj brakujące części

Litera J j- wygląda jak hak na którym wisi lampa- literę J zaznacz na czerwono, dorysuj brakujące części

Litera F f- wygląda jak antena telewizyjna- literę F zaznacz na czerwono, dorysuj brakujące części

Litera E e- wygląda jak grabie- literę E zaznacz na czerwono, dorysuj brakujące części

Litera O o- wygląda jak duże koło rowerowe- literę O zaznacz na czerwono, dorysuj brakujące części

Litera S s- wygląda jak wąż- literę S zaznacz na czerwono, dorysuj brakujące części

Litera D d- wygląda jak jabłko przecięte na pół- literę D zaznacz na czerwono, dorysuj brakujące części

Litera Z z- wygląda jak piorun- literę Z zaznacz na czerwono, dorysuj trzy pioruny

Litera W w- wygląda jak widły- literę W zaznacz na czerwono, dorysuj kij do wideł

Litera H h- wygląda jak drabina z jednym szczeblem pośrodku- literę H zaznacz na czerwono, narysuj kolejne szczeble

Litera U u- wygląda jak podkowa- literę U zaznacz na czerwono, narysuj trzy małe podkowy

Litera T t- wygląda jak młotek- literę T zaznacz na czerwono, narysuj trzy młotki

Litera G g- wygląda jak hamak- literę G zaznacz na czerwono, narysuj brakujące części

Litera N n- wygląda jak zjeżdżalnia – literę N zaznacz na czerwono, narysuj brakujące części

Dołączam karty prac moich dzieci

Rozdział III

Zbiór imion- wizytówki

Już w piątym miesiącu życia dziecko rozpoznaje swoje imię. Znajomość swojego imienia to składnik własnego „Ja”. Dwulatek wie już, jak ma na imię. Zdobycie umiejętności wymawiania swojego imienia- to ważny moment w rozwoju dziecka. Oznacza to wyodrębnianie własnej osoby z otoczenia społecznego. Od tej pory imię staje się punktem wokół którego narasta samowiedza dziecka. Dziecko w wieku przedszkolnym uczy się poprzez zabawę. Dlatego też nauczyciel musi organizować różnorodne zabawy w taki sposób, by dzieci ani przez moment nie odniosły wrażenia, że są do pewnych działań przymuszane. Dlatego też nauka poznawania czytania musi odbywać się w atmosferze bez troski, radości, poprzez wykorzystywanie aktywności dziecka.

Nauczycielka przygotowuje wizytówki z imionami dzieci (litery drukowane). Rozdanie każdemu dziecku wizytówki. Dzieci przesuwają paluszkami po literach, sprawdzają kto ma najdłuższe imię, kto najkrótsze, liczą litery, rozkładają litery swojego imienia i układają je, poznaje pierwszą literę imienia.

Nauczycielka przygotowuje tablicę stanowiącą listę obecności podzielonej na dwie części- obecni- nieobecni. Zadaniem dziecka które jest obecne w przedszkolu jest umieszczenie swojej wizytówki na części tablicy z napisem „obecni”. Po wyjściu z przedszkola dziecko odwiesza swoją wizytówkę na części tablicy z napisem „nieobecni”.- **zdjęcie**

Kolejnym krokiem w celu utrwalenia zapisu imion dzieci jest przygotowanie kolejnych wizytówek z imionami dzieci. Dziecko umieszcza wizytówkę w dowolnym miejscu w sali (na meblach, ścianie, półkach, krzesłach itp...) a następnie poprzez zabawę *na hasło nauczyciela* „znajdź swoje imię” zadaniem dziecka jest ustawienie się przy swojej wizytówce.- **zdjęcie**

ZABAWY:

„ Rozsypanka ”

Rozsypanie przez nauczyciela wizytówek w celu odnalezienia przez dzieci swojego imienia.

„ Losowanie wizytówek ”

Nauczycielka rozkłada na dywanie odwróconą stroną wizytówki dzieci. Zadaniem dzieci jest wylosowanie wizytówki i odgadnięcie czyje to imię.

„Wiatraczek ”

Dzieci siedzą w kole. Nauczycielka podaje pierwszemu z brzegu dziecku jakieś imię. Wizytówka przechodzi z rąk do rąk, aż zatrzyma ją właściciel. Wówczas nauczycielka podaje następną wizytówkę.

„Rozdaj wizytówki”

Dwoje wybranych przez nauczycielkę dzieci rozdaje wizytówki z imionami odpowiednim dzieciom- **zdjęcie**

„Losowanie wizytówek z kosza ”

Dzieci siedzą w gromadce. Nauczycielka trzyma na kolanach kosz z wizytówkami. Chętne dziecko wyjmuje z kosza dowolną wizytówkę. Jeśli odgadnie czyje to imię, oddaje je właścicielowi. Jeśli nie, odkłada imię do kosza i wraca na miejsce. Do nauczycielki podchodzi inne dziecko.

„Nasze literki”

Dzieci siedzą na dywanie. Przed każdym leży jego wizytówka. Nauczycielka pokazuje literę alfabetu i prosi aby podeszły do niej dzieci, które mają daną literę w swoim imieniu.

„Czyje są te stopy?”

Nauczycielka odrysowuje stopy każdego dziecka, wycina je i podpisuje imieniem.. Przygotowane szablony rozrzuca po sali, zadaniem dzieci jest odszukanie swoich stóp i stanięcie na nich.

„Zabawa w pociąg”

Dzieci biegają w rytmie tamburyna po sali. Na przerwę w graniu nauczycielka pokazuje czyjeś imię. Właściciel wizytówki ustawia się za nauczycielką, a zabawa zaczyna się od początku. Nauczycielka pokazuje kilka wizytówek aby skrócić czas zabawy, aż do wyczerpania się imion. W ten sposób można wymyślić i zorganizować wiele zabaw.- **zdjęcie**

„ Szukaj swojego krzesła”

Nauczycielka układa krzesła na środku sali, zadanie dzieci jest odnalezienie swojego krzesła i przystawienie do stoliczka

„Krzesła w kole”

Dzieci siadają na krzesłach ustawionych w kole. Gdy słyszą muzykę tańczą w takt muzyki dookoła krzesła, gdy muzyka umilknie zadaniem dziecka jest odszukanie swojego krzesła

„ Kogo to krzesło”

Krzesła są ustawione w kole, dzieci na dźwięk tamburyna chodzą w kole. Na przerwę w graniu siadają na krzesła przy którym aktualnie stały. Zadanie dzieci jest odczytanie na czyim krzesła usiadły.

„ Zabawy z literami”

- Odnalezienie liter własnego imienia na tablicy z alfabetem – dzieci odnajdują i wskazują pierwszą i ostatnią literę swojego imienia w alfabecie ściennym.

- podział dzieci na grupy w celu odszukania swoich liter w imionach kolegów

-Układanie swojego imienia z liter według wzoru-każde dziecko otrzymuje kopertę, na której napisane jest jego imię. W środku koperty znajdują się kartoniki z pojedynczymi literami jego imienia. Dziecko układa swoje imię z tych pojedynczych kartoników z literami patrząc na wzór imienia na kopercie.-
zdjęcie

- Układanie swojego imienia z liter z koperty, ale z pamięci, nie patrząc na wzór.

-Układanie różnych wariantów swojego imienia z pojedynczych liter. Układanie imion kolegów (zamiana kopert) wg wzoru i z pamięci.

- Szukanie i układanie ukrytych w imieniu własnym innych słów np.: Janek-kajak

„Zagubione imię”

Rozłożenie w różnych miejscach sali liter tworzących jakieś imię. Dzieci szukają wszystkich liter i układają z nich imię.

„Listonosz”

Wybrane dziecko jest listonoszem. W torbie znajdują się litery. Pozostałe dzieci „siedzą w domkach” np. obręczach. Listonosz spaceruje między „domami” roznosząc litery. Zadaniem dzieci jest zabranie i rozpoznanie pierwszej litery swojego imienia i wrzucenie jej do domku- **zdjęcie**

Rozdział IV

„Imieniny literki z kalendarza imion”

Imieniny literki to zaproszenie dzieci do kalendarza imion każdego dnia w miesiącu czerwcu. Nauczycielka przygotowuje kalendarz z imionami zaznaczając na czerwono pierwsze litery imion, tak aby były widoczne dla dziecka. Następnie rozdaje dzieciom przygotowane wizytówki również zaznaczając na czerwono pierwszą literę imiona dziecka. Nauczycielka codziennie wyczytuje imiona z kalendarza np.: **A**sia, **E**dyta. Dziecko, którego imię zaczyna się na pierwszą literę z kalendarza np.: **A**la, **E**wa(zaznaczone na czerwono) zgłasza się i przykleja swoje imię do kalendarza imion. W ten sposób dzień po dniu powstanie grupy kalendarz imion zaczynających się na daną literkę. Będzie to kalendarz imion naszej grupy.

C- KALENDARZ MOJEJ GRUPY

Rozdział V

Sylaby i wyrazy

- Dziecko układa imiona z rozsypanki sylabowej (imion swoich, imion kolegów)
- Dziecko układa różne proste słowa z sylab (najpierw słowa dwusylabowe) np.: mama, tata, Ola – **zdjęcie**
- Dziecko odczytuje słowa jednosylabowe występujące w całości np: pies, kot, koń, rak, las, rok, nos, sos – **zdjęcie**

Nazywanie świata

- ćwiczenie polegające na przyporządkowaniu odpowiedniej nazwy do wszystkiego, co znajduje się wokół nas.
- nauczyciel przygotowuje kartki z nazwami przedmiotów, które znajdują się w sali- ściana, podłoga, lalka, miś, okno, meble- **zdjęcie**
- rzeczowniki są rozdzielane między dzieci, a zadaniem dzieci jest położyć kartkę z nazwą do właściwego przedmiotu

- nauczyciel tworzy bank ilustracji do zbioru 30 nazw rzeczy, roślin, zwierząt. Zadaniem dzieci będzie odnalezienie właściwego obrazka do odczytanego słowa np.: motyl, kot

Zabawy:

Dzieci siedzą w kole. Chętne dziecko losuje kartkę z nazwą przedmiotu znajdującego się w sali. Odczytuje po cichutku. Następnie odszukuje wzrokiem ten przedmiot i głośno określa położenie przedmiotu oraz jego charakterystyczne cechy. Zadaniem pozostałych dzieci jest odgadnięcie, o jaki przedmiot chodzi.- **zdjęcie**

Zabawa w chowanego

Dzieci określają cechy kilku zabawek zgromadzonych na stoliku, następnie dziecko z koszyka losuje jeden napis, odczytuje po cichu np. lalka. Określa charakterystyczne cechy zabawki. Zadaniem pozostałych dzieci jest odgadnięcie „o jakiej zabawce jest mowa.”

Dokończ zdanie

Na stoliku leży sześć ponumerowanych karteczek od 1 do 6. Dziecko rzuca kostką, liczy ilość wylosowanych kropek np. sześć. Wybiera karteczkę z cyfrą sześć i odczytuje pierwsze wyrazy np. w ogrodzie rosną... dokończa zdanie rysunkiem.

Wybieranki

Zadaniem dzieci jest wybór właściwych przedmiotów lub obrazków spośród wielu innych np. wybierz niezbędne rzeczy na wycieczkę do lasu. Następnie zadaniem dzieci jest dopasować napisy do obrazków lub przedmiotów.

Jaką zabawę wylosujemy

Nauczycielka przyczepia do tablicy kopertę, w którym znajdują się karteczki z nazwą zabawy typu „balonik”, „stary niedźwiedź”, „mało nas”, „stoi różyczka”, „chodzi lisek”, „mam chusteczkę”. Nauczycielka rzuca małą piłeczkę do wybranego dziecka, które losuje jedną z kopert, wyjmując karteczkę i odczytuje nazwę zabawy. Po czym wszystkie dzieci bawią się w zabawę np. „stary niedźwiedź”.- **zdjęcie**

Drużyny

Dzieci stoją w dwóch drużynach, nauczycielka na dużym arkuszu papieru wypisuje imiona wszystkich dzieci. Dzieci kolejno podbiegają do tablicy i flamastrem rysują koło wokół swojego imienia. Drużyna, która pierwsza zakreśli imiona – wygrywa.- **zdjęcie**

Do programu zostały dołączone zdjęcia dzieci podczas zabaw z literami.

Adresaci programu:

Program przeznaczony jest dla:

DZIECI

- które bezstresowo wkraczają w świat pisma.
- Nabywają poczucie własnej wartości.
- Potrafią rozpoznać obraz graficzny swojego imienia oraz imion innych dzieci.
- Układają swoje imię z liter-z pamięci.
- Składają wyrazy z sylab.
- Podejmują próby pisania swojego imienia
- Rozpoznają i nazywa wszystkie litery drukowane i pisane

NAUCZYCIELI

- którzy bezstresowo wprowadzą dzieci w świat liter

EWALUACJA- to sposób działania, za pomocą którego opisujemy rezultaty końcowe zaistniałych faktów, zarówno z pozytywnej jak i negatywnej strony, lub dla podwyższenia jakości pracy.

W PROGRAMIE zastosuję następujące metody ewaluacyjne:

- obserwacja dzieci w trakcie zabaw i zajęć

OCZEKIWANE:

EFEKTY DLA DZIECI

1. Bezstresowo wkracza w świat pisma
2. Opanowuje i rozwija umiejętność czytania poprzez zabawę
3. Rozwija wyobraźnię i twórcze działanie.

EFEKTY DLA NAUCZYCIELA

1. Wzbogaca własny warsztat pracy.
2. Ma możliwość dostosowania treści programu do indywidualnych potrzeb i możliwości dzieci.
3. Wprowadza dziecko w świat pisma poprzez zabawę, bezstresowo.

EFEKTY DLA PRZEDSZKOLA

1. Podniesienie jakości pracy przedszkola.
2. Zainteresowanie pracowników przedszkola innowacyjną metodą nauki czytania.

LITERATURA:

1. I. Majchrzak- „Wprowadzenie dziecka w świat pisma”, Wyd. ŻAK, Warszawa 1999.

